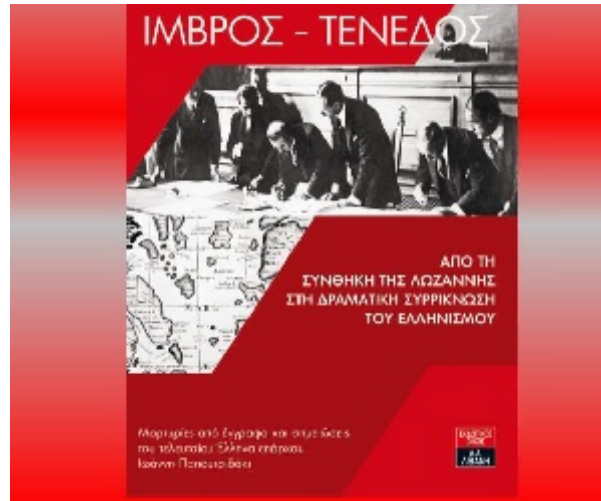

Οι τραγικές στιγμές του σκλαβώματος της Ίμβρου (Γιώργος Ξεινός, Γιατρός - Λογοτέχνης)

/ Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=164814>]

Καθ' ον χρόνο ο Μητροπολίτης Ίμβρου αναχωρεί «δι' ιστιοφόρου κρυφίως εις Αθήνας» (ξανά sic- από τις σημειώσεις), επέρχεται διάσταση του αντιπροσώπου των Ιμβρίων Πάνου Δημητριάδη, ο οποίος προτείνει την αναχώρηση των κατοίκων και εγκατάστασή τους στην Κρήτη με τις συνελεύσεις των προκρίτων του νησιού, οι οποίες, εν τέλει, ομονοούν στην μη εγκατάλειψη του νησιού. Παράλληλα μ' αυτά οι 1200 πρόσφυγες - αριθμός ίσος με το 1/6 του πληθυσμού του νησιού - μετακινείται προς τις ελεύθερες περιοχές της Ελλάδας, προκαλώντας μια γενικότερη αναστάτωση σε όσους φοβούνται περισσότερο και αμφιβάλλουν για την τήρηση των συμφωνηθέντων.

Κοντά σ' όλα αυτά τα οποία ο Παπουτσιδάκης θέλει να ελέγξει, έχει και τις ανάρμοστες συμπεριφορές του Υπομοιράρχου της Ίμβρου, που μετέρχεται τον ζωέμπορο παροτρύνοντας τους κατοίκους σε φυγή, και την εγκατάλειψη της θέσης και αναχώρηση του λιμενάρχη.

Από τον καθησυχασμό των κατοίκων ως τη μεταφορά της επίπλωσης του γραφείου και των αρχείων, πρέπει να τα φροντίσει αυτός. Και το σημαντικότερο να συντάξει και να υπογράψει το πρωτόκολλο παράδοσης του νησιού.

Η αναφορά μου στις σημειώσεις και το αρχείο των εγγράφων του τελευταίου Διοικητικού Γραμματέα δεν έχει υπό καμμιά έννοια την πρόθεση αξιολόγησης ή κριτικής της στάσης και των ενεργειών του. Τόσο αυτός, όσο και οι κάτοικοι του νησιού τελούσαν υπό το κράτος του φόβου, πιεζόμενοι αφόρητα από την πραγματικότητα που προέκυψε μετά την υπογραφή της Συνθήκης, η οποία μετέβαλε παρά τις ελπίδες τους το πολιτικό καθεστώς της Ίμβρου και της Τενέδου. Όλοι βρέθηκαν μπροστά σ' ένα μη αναμενόμενο τετελεσμένο, το οποίο έπρεπε ούτως ή άλλως να διαχειριστούν. Αυτό συνετέλεσε στη δημιουργία σύγχυσης και αναταραχής. Ο φόβος και η αγωνία του αύριο οδηγούσαν σε κινήσεις απελπισίας.

Αυτά και πολλά άλλα που περιέχονται ή τεκμαίρονται από τις σελίδες του βιβλίου του κ. Σηφουνάκη αποτέλεσαν την απαρχή του ιστορικού πλαισίου μέσα στο οποίο διαμορφώθηκε η κατάσταση στα νησιά. Η αφετηρία όλων όσων συνέβησαν και συμβαίνουν ακόμη ως σήμερα. Διεξερχόμενος κανείς τις σελίδες αυτές, και υπό το πρίσμα του συναισθήματος και του ιδεολογικού του στίγματος μπορεί να πει ή να σκεφτεί πως αν τούτο ή εκείνο το γεγονός δεν συνέβαινε, αν η δείνα ενέργεια δεν γινόταν με αυτό ή τον άλλο τρόπο οι εξελίξεις θα ήταν διαφορετικές. Μπορεί ναι, μπορεί και όχι. Εκ των υστέρων ο καθένας μπορεί να υποθέσει το άλφα ή το βήτα. Για τον ιστορικό παρατηρητή όμως που γνωρίζει ότι η περίοδος αυτή δεν είναι παρά μια στιγμή και μόνο στη μακραίωνη ιστορία των δύο αυτών νησιών, των οποίων η μοίρα είναι συνυφασμένη με την γεωγραφική τους θέση ανάμεσα σε δύο κόσμους· της δύσης και της ανατολής, τα πράγματα είναι διαφορετικά.

Με την επίγνωση αυτή, εκείνο που έχει σημασία είναι να αναγνωρίσει τις συνθήκες και τους παράγοντες, που διαμόρφωσαν την ιστορική πραγματικότητα και οδήγησαν στο αποτέλεσμα. Να επισημάνει τις ιδιαιτερότητες της εποχής, να προσπαθήσει να αναλύσει τη σύνθεση των κοινωνιών και να διεισδύσει στην ψυχολογία των ανθρώπων οι οποίοι συμμετείχαν στα γεγονότα, ανεξάρτητα από τον πρωταγωνιστικό ή μη ρόλο τους. Τα μάτι του ιστορικού για είναι αποτελεσματικό, πρέπει να είναι ψυχρό, νηφάλιο και ει δυνατόν ουδέτερο· τότε μόνο μπορεί να προσφέρει καλές υπηρεσίες σε εθνικό και διεθνές πεδίο. Έτσι μόνο μπορεί να συμβάλει στην αποφυγή λαθών του παρελθόντος και να συνεισφέρει στην αποφυγή συμπεριφορών, που απαξιώνουν την ηθική υπόστασή του ανθρώπου μετατρέποντας τον σε θύτη και θύμα.

Γιώργος Ξεινός

Βασιλικά, 21 Ιουνίου 2017